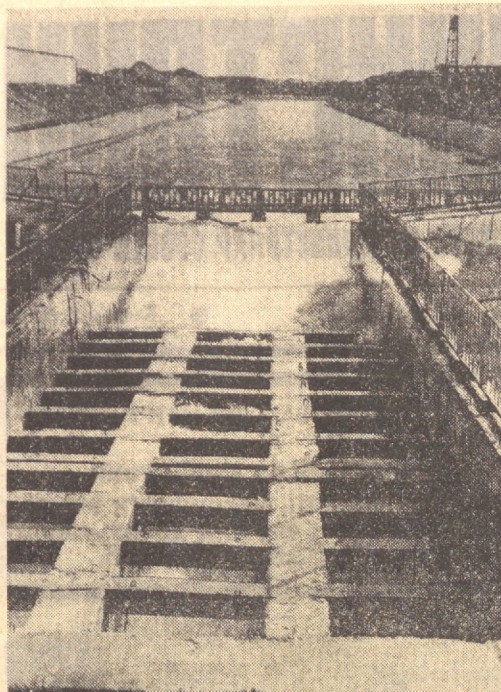

Газалент ГЭС қуруучилары станция баш корпусини бундә эттига қиришди. Қазиргача бу ерда 80 метр куб метрда әнәд бетон қиришди. Нур-хоннинг 80 метр куб метрда қуяватга ага бўлган биринчи набасти 1980 йил октябрда қиришди. Суратда: қурилишда ўрнат қуриштирилган илгор би-ноқлардан — монтажчи В. Бурцев, дурадгор Ю. Колупаев, бетончи Н. Лисак ва электр пайвандчи М. Сирлибеев. Г. Пун фотоси (ЎзТАГ).

Суратда: Шеробод машина каналининг бошланиш қисми. И. Хужаев фотоси (ЎзТАГ).

БАЖАРИЛМАГАН ҚАРОРЛАР

ЎКИ МАСЪУЛИЯТСИЗ РАХБАРЛАР

Салкам икки миллионлик Тошкент аҳолиси шаҳардан ўтган анҳор ва каналлар қадрига эгадир. Айниқса ҳозирги жазирада қурилган анҳор ва каналлар ақриқда жиладираб оққан сувнинг ҳам ўзига яраша салқини бор. Анҳор, Салор, Қорасув каби анҳор ва каналлар шаҳар иқлимига таъсир қилмай қолмайди. Шунинг учун ҳам сув бўйлари шу қурилган анҳорларга жавоб бериши керак. Шунинг учун ҳам сув бўйлари шу қурилган анҳорларга жавоб бериши керак. Шунинг учун ҳам сув бўйлари шу қурилган анҳорларга жавоб бериши керак.

Бирок бу сув ҳавзаларининг суви шаҳарга қиреве-ришда тоза бўлса, ахлат, иш-лаб чиқариш оқовалари билан бўлганиб, ичишга эмас, чўмилишга ҳам хавф-ли бўлиб қиёб кетяпти. Хўш, суви ким бўлагаяпти? Ота-боболаримиз сувга ах-лат ташлаш эмас, ҳатто туф-лашни гуноҳ санашганлар. Сувга туфлаш эса бошқалар юзига туфлашдек гап. Кей-инги йилларда каналлар қирғоғини ободлаштиради, уларга туфлаш оқова су-вларни тўхташга юзасидан кўп иш қилинганини тан олди. Сувга туфлаш, яъни унга ахлат ташлаш, кор-хоналарнинг оқовасини тоза-май ташлаб қўйиш тўла-туғайилмапти.

Бўзсув бўйида Курортная, Цветочная деган кўчалар бор. Шу кўчалардаги айрим хонадорлар «Автодормеха-зав»нинг махсус ахлат таш-лайдиган машиналарини кутмайдиган бўлиб қолиш-ган. Чунки ҳар қандай чи-қиндини сувга ташлашнинг қўйишга ҳужжатлари йўқ. Шу ердаги Боксер маҳалла-сидан хонадорлар бутун маҳаллани Бўзсувга оқи-зади. Курортная кўчасидан 9-й (эғаси Б. Солихжонов), 9-А уй (эғаси Ш. Жамалов) эғалари ахлатини тўғридан-тўғри сувга ташлаётганини аниқлади. Шу ҳақда Бок-сер маҳалла комитети раиси билан суҳбатлашмоқчи бўл-ди. Маълум бўлишча, Бўз-сувини бўлгаётганлардан 38-й соҳиб Салоҳиддин Ҳамидовнинг ўзи комитет раиси экан. Афсуски, биз у киши билан учраш олма-дик, суҳбатни қолдиришга тўғри келди.

Автомашиналарга техника хизмати кўрсатувчи 2-ста-ция (директори П. С. Раши-нов) Бўзсувнинг ўзи соҳи-ла қилган. Бу ердан мой, бензин аралаш сув Бўзсувга тушяпти. Тўғри, станцияда сув тиндириш мослама бор-лекин у қаровсиз қолдирил-ган, оқова тўла тозалана-май. Бу ерда бу ерда 70-80 та машина юзилишни ҳи-собга олак, станциянинг су-вини бўлгашга қўшаётган хиссаси аниқ бўлади.

Шаҳарнинг Ленин райони-даги «Средазэлектроаппа-рат» бирлашмаси (бош ди-ректори В. Ф. Фетисов) Қо-расув ариғига ҳар кун 300 куб метр тозаланамаган иф-лос сувини оқияпти. Бу ерда 500 куб метр қувватли сув тозалаш иншооти 1975 йи-лда қурилиб, ишга туширил-лиши керак эди. Бу қурилиш ҳақиқатда низоҳатга этгани йўқ.

Худди шундай аҳвол теп-лово-вагон ремонтни заводи-да (бошлиғи ўртоқ Файзул-лаев) ҳам давом этапти. Бу завод ҳар кун Салор ари-ғига 1300 куб метр тозалана-маган, мойли сувини оқия-пти. Хўш, атроф-мудитини му-ҳофаза қилиш ҳақиқиди қо-нуңларга риоя қилмаётган қорхоналар раҳбарларига нисбатан қандай чора қўри-лмоқда, сув ҳавзаларини бў-лгашга барҳам бериш учун нима қилинапти?

Халқ депутатлари Ленин райони Совети ижроия коми-тети шу хусусда нима қи-лаётгани, қандай тадбир-ларни амалга ошираётгани билан танишайлик.

Худди шу қарорнинг 7-моддасида улардан ахлат-ларнинг муҳофаза қилиниш ах-латининг назорат қилиш, оқиш сув ҳавзаларини бўл-гатишнинг олдини олиш райо-ни ишлар бўлимига топ-ширилган эди. Бу қарор ҳам тўла ижро этилди, деб бў-лмайди. Бўржар посёк-сиди-да ахлатхонанинг ўсти ту-роқ билан берилтирилиб, кон-тейнер қўйилди. Аммо бир ҳафта ўтар-ўтмас, контей-нер ҳам Бўржар сувига тушиб кетди.

Фрунзе райони ижроия коми-тети (районқором раис-и Б. Бекмирзаев) ҳам қа-бул қилган қарорлар-нинг ижросини ташкил-этиш ўрнига қарорбоз-лик билан шуғулланмоқда. Ижрокомнинг шу йил 30 январда тасдиқлаган тадбир-лари, 23 мартдаги қарори ҳам худди шу масала ҳу-су-сида эканлиги фикримизни исботлаб турибди. Аммо бу тадбир ва қарорлар амал-га ошмапти. Бўржар қи-роқлари ҳамон ахлатхона-га айланиб ётибди. «Авто-дор-меха-зав» хизматини Бўржар суви ўтормоқда.

Уш соҳида қойлашган гўшт қўмбинатининг қи-роқ-ни цехи раҳбарлари (цех бо-шлиғи Сараджан В. Х.) Бўр-жар қиғроғини тозалаб, тар-тибга келтириш, тозалани-роия қилиш ўрнига соҳи-ни ахлатхонага айлантириб ю-ришган. Пекдан чиқатган оқова яхши тозаланамай, хо-лор-демай сува оқизилмоқда.

Авалли гўшт қўмбинати териториясининг бир қис-ми «Сантехмонтаж» трестининг техник-комплект-лаш ишлаб-чиқариш бошқармасига бе-рилди. Бошқарма раҳбар-лари Бўржар қиғроғини тоза-лаб, бу ерда 80 машина ту-роқ тўкиб, санитария-гиги-ена жиҳатидан бир оз яхши-лаш мувофақ бўлдилар. Ком-бинат цехида эса ҳамон «э-ски ҳаммом, эски тош».

Ишлаб чиқариш зарурати учун қойлашган сува-ни тозалаш каналларга оқи-заётган қорхоналар ҳали кўп. Улар анҳорлардан оқитган су-вларини бўлгашишмоқда. Со-бир Раҳимов район ошона-лар трестига қарашли 6-ош-хонанинг «Ласточка» кафе-си, Қўйишев район ошоналар-трестининг 18. Киров райо-ни ошоналар трестининг 3-ош-хоналари сувини бўлгашиш-моқда.

Бўржарни «Бўржармеха-зав»га, ўз нойи билан эил-лос сувадан Қорасувни қора-мои қанализа айлантиришга халқимиз бефарқ қараб ту-ролмайди.

Осмонга туфласан юзинг-га тушади, деган нақл бор. Ариқлар, анҳорлар, кана-лар сувини ишлаб чиқариш оқовалари, ахлат ва бошқа чиқиндилар билан бўлга-тиш қинматга тушибди. То-за сувини бўлгашиш тош-кентликлар шайига доғ ту-шираётган хонадорлар, иш-лаб чиқариш ва умумий о-қитилиш қорхоналари раҳ-барлари нисбатан жиддий-роқ чора қўриш керак. Қо-ғозбонлик, бажарилмай қо-либ кетадиган қарорлар эмас, амелий иш керак. Шунинг учун ҳам тошкентликлар су-в ҳавзаларини муҳофаза қи-лиш учун маҳаллий Совет-лар ижроия комитетларидан ўз ваколатлари доирасида ҳамма чораларни қўри-лиш талаб қилишга ҳақлидирлар. Шу мусаффа бўлсин. Ша-ҳарда ўтган каналлар су-ви тоза бўлиш учун сувдан фой-даланадиган деҳқонлар олди-да шаҳарликларнинг юзи ёру-б бўлади.

У. ШОРИСНОВ, Тошкент шаҳар санитария-эпидемиология станцияси врач.

Х. ИБРОХИМОВ, «Совет Ўзбекистон» мах-сус мухбири.

Баъзи жойларда мактаб-ремонтни деғайда фақатгина пол, дераза, парталарда қў-йиладиган бўғб суртиб қў-йиш, бино деворларини на-ри-дал бери оқлаш тушурил-моқда. Биз бундай ҳолини Гулистон районида ҳам уч-ратдик. «Ўзбекистон» коло-зиди 15-ўрта мактабда ре-монт ишлари қўйишда ба-жарилган. Парталарнинг ту-зугидан бузуғи кўп...

А. УМАРОВ, «Совет Ўзбекистон» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЖАҲОН

ЖАНУБДАГИ ҚУШНИМИЗНИНГ БУЮРТМАСИ БИЛАН

Тошкентда Афғонистон Демократик Республика-сининг буюртмаси билан йирик гидроузел лойиҳа-сини тузишга киришилди. Буюртманинг вақчалари «Гидропроект» нис-ти-тута ўрта Осиё бўлимида ишланган лойиҳанинг бир-яччи қисмига — мамла-катнинг шимолий қисми-даги Қушуд дараёси бўйи-да қурилган гидро-тех-ника иншоотининг тех-ника-иқтисодий асосла-нганлиги юксак баҳо бер-дилар.

86 метр баялдидаги ту-роқ туғон Келгай деган жойда Амударёнинг чап-оқими — Қушуда дарёсининг йўлини тўсди. Бу ердаги қўялардан иборат қўтован 1 миллион кубометр сув си-ғадиган сув омбори бўлиб-қолади. Шундай қилиб, Аф-ғонистоннинг икки вилояти-да 66 метр гектар ерни сув билан таъминлашни яхши-лаш имконияти туғилди. Бу ерларда галла, шол, пахта, сабзавот экинлари-дан мўл ҳосил этиштирилади. Баъзи ерларда йилга икки ва ҳатто уч марта ҳо-сил олинади. Келгай сув омбори афғонларга шунинг-дек 25 минг гектар қўриқ-ерни ўзлаштириш имкония-тини беради.

Лойиҳа тузувчиларнинг ре-жасига қўра, сув далаларга оқмасдан олдин гидро-ста-ция орқали ўтади ва 60 минг киловатт қувватга эга бўл-ган турбинани ҳаракатга келтирилади. Иригация ах-ти-ёларига сарфланадиган му-носабати билан сув миқдори қанчалик тақдирда ҳам гид-роэлектростанциянинг до-имий ишлаётгани қилиб қўриш мўлжалланмоқда.

Келгай сув омбори ва электростанцияси Афғонис-тоннинг шимолий қисмида замонавий саноат ва қишлоқ-хўжалиги қорхоналарини яратишга, деҳқонларнинг турмушини яхшилашга им-кония беради.

«Гидропроект» инжи-нерлари гидроузел қури-лиши учун зарур бўлган ҳамма ҳужжатларни му-д-да қисқа муддат ичиде юксак сифатда қилиб та-й-ёрлаш мажбуриятини ол-дилар.

(ЎзТАГ мухбири).

ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

КИЧКИНТОЙЛАР КЎРИГИ

Избоскан районидаги Охун-бобоев номи колхозда бола-лар болаларида тарбияла-нувчи кичкинтой спортчи-ларнинг спартакиада бўлиб ў-тди. Спартакиада 200 ўғил ва қиз болалар катнашди. Улар спорт ўйинларида, 30 метрлик масофага югуришда, арқон-тортишда беллашдилар. Болалар кичик шуданок спорт-и севиниш ўрганоқлариди.

Колхозда болалар ва ўсмир-лар спорт мактаби ташкил-қилинган. Спорт мактабиде икки юздан кўпроқ ўқувчи бола-шуғулланмоқда. Стадион, спорт-заллари улар ихтиёрига бериб қўйилган. Колхоз ёшлари жи-смоний жиҳатдан чиникиб, куч-ғайратга тўлиб, мушакли ҳаёт-га қадам қўйишди.

Колхозда катта ёшдаги ки-шиларга ҳам спорт билан шу-ғулланиш учун шароит яратиб берилган. Ингирмасте дала ший-понининг ҳаммасида спорт-майдончалари, шохмат ва шаш-калар бор. Колхоз меҳнатчи-лари ўз кучлари билан ҳовуз ва тир қурилади.

У. САҚОНБОВ, ЎзТАГ мухбири.

ЖУРНАЛИСТ ЁН ДАФТАРИДАН

ҲАММА ДАЛАДА

Неъмат ака фикримни ўн-қандай, бунчалик кўп қўйиш қандай тўплаганини айтиб берди. Қўйиш — Жиззах об-ла-стидаги Гафур Гулом но-ми-ли галлачилик совхозини га-лакорлари бу йил анча жой-га нўхат экишган экан. Нў-хат яхши ўсибди-ю, кутилма-ганда ҳашорат босибди. Офат-пошириб қўйган бўлса ке-рак, совхоздан ёрдам бериш-ларини илтимос қилиб ке-лишди. Колхоз механизатор-лари зудлик билан етиб бо-риб, галлакорлар мушкулли-ни осон қилдилар, офат даф-этилди. Орадан қунар ўтиб, колхозга кўпроқ тўғи керак бўлиб қолди. Галлакорлар пахтакор дўстлари илтимоси-ни бажониди қабул қилиш-ди.

Ўтган йили тектирдан 60,5 центнер ҳосил қўтарган, бу йил ҳам шу маррани қў-лаб турган машал бригадир А. Тувалов даламизда. Ҳу-заларнинг авжи баланд, бе-гона ўт қўрқинмайди.

— Ҳар кун, қамда уч марта дала кезмасам, қўн-лим жойига тушмайди, — дейди Абдураҳим ака. — Сабаби, бу йил об-ҳаво ин-жиқлиги роса ўтказиб юбор-ди. Шунга қўра қўлти-лаш, қолқ, сув, ўғит му-д-да ва метерини ўзгарти-риб турмасам бўлмайди. Чун-ки, бугунги вазият шароитга қараб иш тутишни тақозо этади.

Жангда техника шай бўл-са, галабининг бўлиши му-қаррар. Буни колхоз аъзола-ри яхши билиди. Ҳўжалик-гарияни кўрган ҳар бир кўз қувонади. Ҳўсусан қичқ, овғин, еқимтой бош иккисер Қўвондиқ Мавлонов техника-нинг тилини, ишини қўйиш яхши тушунади. Гараж олди тузлор, фаворалар қўйи-олади.

Ремонтчиларимиз пахта-корлардан уч-тўғи олдин қиришди, — дейди гуру-р билан бош иккисер. — Ҳозир улар «пахта терияшчи», «шудор»га тушмоқчи. Агре-гаторлар, тракторлар шай.

Ҳа, бу йили «оқ олтин» хирмони учун жағд ҳамма жойида бўлганига қай Пайриқ-ройида ҳам қиғиғи давом-этамқода. Пайриқликлар ҳар қанчагондан оғир ва маша-ққатли келган бу йил-да ҳам пахтадан ююри — 80000 тонна ҳосил қўтариш-га аҳд қилганлар.

Район далаларини кезар эканмиз республикамнинг 5 миллион 700 минг тонна-лик улкан «оқ олтин» хир-мони учун кетаётган қизғин жангини, йирик эпоепэга ар-зигулик бу жангининг энг авж дамлари гувоҳи бўлдик.

Сайид УМИРОВ, Тошкент Давлат универ-ситети доценти, журналист.

КИШЛОҚ ЯНГИЛИКЛАРИ

КОЛХОЗНИНГ ТАҚРОРИЙ САЛОМАТЛИК ЦЕХИ

ТУРАҚУРҒОН районидаги «Ўзбекистон» колхозини деҳқон-ларининг янги дам олиш зо-на-си мислиси тўғайлиги билан аниқлаб туради. Мовий кўл соҳилларида чинор, қаштан, қайрағоч дараклари қад кў-тарган. Соя-салқин хиббонлар-да эса анвойи гулзорлар бар-по этилган. Нақшкор осма кўпикдан шимам чойнахона-и оролга ўтилди. Дам олиш зо-на-сида кеч тушиши билан ян-ги ёғи театр, ўқуш зали га-в-жум бўлади, шахмат, теннис-хаваскорлари қоналариде қиз-гини машқлар бошланиб ке-та-ди.

Бу ерда 50 ўринли профи-лакторий қурилган бўлиб, унда физикотерапия, кардио-логия, неврология кабинетлари бор. Колхоз болалар ҳақида ҳам гажурилик қилиш: улар учун дам олиш зонасида пи-онер лагерини очилди.

«С О В Е Т ЎЗБЕКИСТОН»ГА

ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

Кеча редакциямиз текши-риш ва чора қўриш учун то-ғилиш тақинишларга юборил-ган хатлар жавобини ўн тўртта жавоб олдик. Қўйида ана шу жавоблардан айримларининг мазмунини билан танишасиз.

АНДИЖОН ОБЛАСТИ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ: Улуғ-Ватан уруши инвалиди М. А. Боксеровнинг кассир Попованин-нинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Улуғ-Ватан уруши инвали-ди Б. Боксеровнинг кассир Попованиннинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Улуғ-Ватан уруши инвали-ди Б. Боксеровнинг кассир Попованиннинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Улуғ-Ватан уруши инвали-ди Б. Боксеровнинг кассир Попованиннинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Улуғ-Ватан уруши инвали-ди Б. Боксеровнинг кассир Попованиннинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Улуғ-Ватан уруши инвали-ди Б. Боксеровнинг кассир Попованиннинг нотиғи хатти-ҳаракатлари тў-ғрисидаги хатда қўрилган фактлар текширишда тасдиқ-ланди. Мазкур мактуб «Анди-жон» автохалқли коллектив-нинг умумий йиғилишида му-ҳофиза қилинди.

Янги ўқув йилига тайёرمисиз? Кўзбўямачилик

— Ремонтни тугаллаб, эртага рапорт бермоқчимиз, — деди Гулистон райо-ни халқ маориф бўлимининг му-дир Миржолал Отабеков. Уш кунги ремонтни тугал-лашни лозим бўлган Черни-шевский номи 2-ўрта мак-табга борди. Бу мактаб райо-ндаги энг йирик билим даргоҳларидан бири. Унинг қўчоғида мингдан орт-қу-қувчи таълим олади, 62 на-фар педагог ишлайди. Мак-таб биноси эски. Бу еса ре-монт ишларида янада масъу-лият билан ёндашилиш та-лаб этади. Мактабда биз ўша кунни на директорини (М. Ра-химов), на бирор масъу-л ўртоқни топа олдик. Мак-таб биносининг бир қаноти-да гўё ремонт ишлари бош-ланган: полларга пала-пар-тиш бўёқ суртилган. Лекин иккинчи қанотда халқ ама-лий ишдан дарак йўқ. Қори-

табар бериб, Исроил развед-
касининг бир қанча юқори
қартабали амалдорлари Қохи-
дага юборилганлигини таъкид-
лайди.

Саъад режими Тель-Авив та-
лаблари олдиди таълим бўлиб,
агрессор билан «хамкорлиқни»
шошкере равишда кенгайтириш
қўлидан бормоқда. Бу «хам-
корлик» бошқа араб мамла-
катларга қарши қартилган.

[TACC].

К И Т О Б
БАЙРАМИ

«Чуст шаҳар маданияти ва истроҳат бондари Халқаро болалар йилга бағишланган китоб байрами бўлиб ўтди. Китоб сайига келган 3 минг пионер ва ўқувчи байрам либосида эди. «Китоб — билим манбаи», «Китоб — офтоб» деб ёзилган ширлар, хилма-хил китоблар кўргазмалари китобсеварларни ўзига қорлайди. Китоб расталаридаги жаҳон ва совет адабиёти классикларининг, совет ёзувчиларининг асарлари катта қизиқиш билан харид қилинмоқда. Китоб байрамида Совет Иттифоқи Ҳаҳрамони М. Файзов, Ҳамза мукофоти лауреати Қуддус Мухаммадий ва бошқа бир қатор ёзувчилар ҳам иштирок этдилар ва кичик китобхонлар билан суҳбатлашдилар.

Т. СУЛАЙМОНОВ.

«Дорожники» пионер лагерига (Тошкент области) дам олувчилар учун барча широт муҳай. Лагерьдаги турли турларда ўқил ва қизлар иштирок этишмоқда. Суратда: болалар кўғирчоқ театри аъзолари набатдаги машғулота. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҲАМЗА ҲАКИМЗОДА НИЪЗИЙ ТУТИЛГАН КУНИНГ 90 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ҲАЁТБАХШ
АНЪАНАЛАР

Башариётнинг тарихига, унинг маданияти раванқига назар солсак, Улуғ Октябр соҳиллик революциясида келин инсоният дунёси мазмун, маънос ва моҳият эътибори билан ҳар жиҳатдан тубдан ўзгаришга учирган. Бутун инсониятга муштарак бўлган маданият жавоҳирларини яратиб шуни жаҳон халқларининг қабилалари сингир борганлигини пайқаймиз. Олам меҳнатқашлари ҳаётида руй бераётган буюқ ўзгаришларнинг барчасида Улуғ Октябр социалистик революцияси сезилма.

Шарқий Туркистонда шаклланиб келиб қолган адабиётнинг ривожига ҳам совет адабиёти, жумладан ўзбек совет адабиётининг кўрсатган таъсири қимматлидир. Бу ҳақда шир А. Рўз «Қердошлар элида» деган мақолада шундай дейди: «Янги замон уйғур адабиёти борасида сўз кетганда Совет адабиётининг халқимизга орасида кенг тарқалиб турган совет адабиёти асарларини меним билан эслашим... 1949 йилдан бошлаб ўзбек ёзувчиларининг деярли барча китоблари бизга кенг тарқалиб турди».

Уттиничи йилларда Тошкентда чоп этилган адабиёт хрестоматияси Шарқий Туркистонга ҳам етиб борган эди. Бу дарслик мактабларда қўлланилди. Ҳамзининг ўша китобга киритилган ширларни Қашқарда, С-Синдада ўқиб юрган кезларимиз сирдошларимиз кетори мен ҳам ёд олганмиз.

Совет Иттифонининг, жумладан Ўзбекистоннинг мадади туйғайи 1930 йилларнинг иккинчи ярмидан тортиб дийримизда уйғур совет маданияти туркибек тараққиёт эта бошлад. Уйғур эйиллари орасида шир, жушқин қаламқашлар етишиб чикди. Улар рус классиклари ва совет драматургиясининг асарларини тарқатиш, китоб, театрларнинг сахналарида кўйдиришди. Айни қорда ўзлари ҳам драмалар яратди. Чунки, 1936-1941

йиллар мобайнида Н. Гоголнинг «Уйлаши», «Ревизор», У. Ҳожибековнинг «Аршин мол олон», Хуршидиннинг «Фарҳод-Ширин», «Лайли-Мажнун», Ҳамза Ҳақимзода Ниъзийнинг «Бой ила хизматчи», «Тухмат-хонлар жазоси» сингари асарларини К. Камбарий, З. Самодий, Ж. Яҳеев, А. Зунунлар томонидан уйғур тилига таржима қилинди ва сахналаштирилди. Бу асарлар уйғур халқларининг маънавий хазинасига дурдона бўлиб қўшилди. Айни пайтда ани ширлардаги анъаналар дивом этирилган З. Самодийнинг «Қонли доғ», К. Камбарийнинг «Буюқлик саргузашти», З. Кодирийнинг «Гунаҳ», А. Зайнинг «Робина-Саздин» каби драмалари майдонга келди.

Бу асарлар моҳият эътибори билан озоқлик, озоқ меҳнат, дўстлик ва қердошлик мавзурларидир. Асар муаллифлари совет драматургиясининг атоқли намояндалари, жумладан Ҳамза Ҳақимзода Ниъзий йўлидан боришди. Биз бунинг уйғур совет драматургиясини, шунингдек, Шарқий Туркистоннинг реалистик драматургияси мисолида кўришимиз мумкин. Уйғур совет драматургиясининг дурдона асари хизобланган ва Шарқий Туркистоннинг ичкилиги драма туркиясини шаклланишга катта таъсир кўрсатган «Анорхон» драмаси кўп жиҳатдан «Бой ила хизматчи»га яқин туради. «Анорхон»нинг авторлари А. Содирова ва Ж. Осмонларнинг «Бой ила хизматчи»нинг таъсирланганлиги сезилма.

Чунки «Бой ила хизматчи» 1918 йили яратилган билеок Урта Осиё ва Закаспий фронтларида қизил аскарларга намойиш этилган эди. «Анорхон»нинг а орлари эҳтимол асарини ўқишгагандир, лекин сахнада кўришган.

1934 йили яратилган «Анорхон» драмаси ярим феодализмгаганди синий кураш, муҳаббат ва инсон қадрини химоя қилишга бағишланган эди. Маҳаллий амалдорлар билан муштумушларининг, шунингдек, манкур босқинчиларнинг аёвсиз азоби талон-торжонлари остида икки ёқлама зилган уйғур меҳнатқашларининг курашлари ва фожиавий ҳаёти драманинг компоэциясини ташкил қилди. Воқеа Ғулжада яшовчи оддий,

камбағал деҳқон фарзандларидан бўлиш Ҳамро билан Анорхоннинг қалбиде уйғонган семийни, севгидан бошланган. Заминдор қишлоқ оқсоқли Султонбой хотини устига ғўзал Анорхонни олишга урилади. Султонбой, Аллобий, Лузунг каби зўрсонлар билан Анорхоннинг отаси Саид ҳамда Анорхон ва Ҳамролар орасида зиддият туғилади. Буларнинг барчаси давр фожиаси эканлиги асарда очиб берилган. «Анорхон»нинг бош қаҳрамонлари — Ҳамро ва Анорхон, шунингдек бошқа қаҳрамонлар ҳаёти мисолида муҳаббат билан соҳбатнинг қўрқини, инсон ҳуқуқи эркинлигини поймол қилишгаганди, ани очиб қўйган тузум қоранади. Бунга қарши мардонавор курашган халқ фарзандлари уйғуланди. Филм-драма «Анорхон» қарши курашга диваъа этилади.

«Анорхон»даги бош қаҳрамон Ҳамро ҳам Ғафур каби ҳеч кимдан қўрқмайд. У ҳаётга эътиқод балид, севги, эҳтиқод, меҳнатқаш ингит. Дастлаб зулм ва ҳўрликни Султонбой, Лузунг сингари шахсларга боғлиқ деб тушуш, кечинчалик айрим шахсларга эмас, балки ижтимоий тузумга боғлиқ эканлигини англаб етди. Искондор даражасига қўтарилади. Ижтимоий тузумни ўзгартиришнинг нақарда муҳимлигини тушушда, Ҳамро синфлар қанча зўрсон, қанча қушлу бўлмасин, барбир уларга бош эгмайди. Узини улардан маънавий қоллиб қўймайди. Келажакка, келажакдаги эркин ҳаётга, муҳаббатнинг висолига умид билан кўз тикиди.

«Бой ила хизматчи»даги ҳаётга бўлган буюқ муҳаббат, эҳтиқод ва келажакка умид билан қарайдиган ерига вафодор ҳамда разилликка, қабҳликка, тенгсизликка ва тесин-хўрликка тиш-торжонидан қарши курашушнинг марғур Ғафур билан «Анорхон»даги Ҳамронинг ҳаёт йўли, қисматлари билан умумий муштаракликка эга. Шунингдек, эҳтиқодга содиқ ва ерига вафодор, маънаву гўзаллигини буткул қирғиларини ўзида муҳасаммалаштирган, иродаси бўқилмас Жамиле билан Анорхоннинг тақдирини ҳам бир-бирига яқиндир. Жамиле адолатсиз замон ва ноқас бойнинг

дастидан заҳар ичиб ўлса, Анорхон ичи қора душманларга қарши курашиб, севган ери Ҳамро билан бирга ўлади. Ани ушларнинг ҳаётидаги фожиалар орқали кўрсатилган замон, давр фожиалари ҳам бир-бирига ўшаб кетади. Солиҳлар билан Султонбой, Имом билан Охунмур, порохур, қонхўр Мингбоши билан Лузунг (беклар боши) ва бошқаларнинг қилмиш-қилдиришлари, ҳиёлати жиноятлари ҳам бир-бирига яқиндир. Тошобанин еки ўқувчида ҳар иккала асар бир-бирига ҳамоҳанг таассурот уйғотади. Ғафур билан Ҳамро, Жамиле билан Анорхон, Саид билан Лузунгларнинг анибасида кўнглимизда меҳрумуҳаббат, хайрихоҳлик, ҳамдардлик ва ниҳоят анибасида ҳасили тугилса, зулм боллардан, ёзувлардан нафратланамиз. Бизнинг назаримизда бу драмаларни бир-бирига яқинлаштирган асосий хусусиятлар курашчан гоҳинг, максоднинг бирлиги ва ўша машум даврнинг ақиқ ҳақиқатидир.

Шунингдек, нақд қилиш зарурки, Ҳамзининг ҳаётбахш анибаслари реалистик уйғур драматургиясининг намояндалари асарларида ижодий ривожлантирилди. Бунин З. Кодирийнинг «Гунаҳ», А. Зайнинг «Робина-Саздин» сингари драмалари билан «Бой ила хизматчи» драмаси ўртасиде ақиқлик мисолида ақлолроқ курашма. «Бой ила хизматчи»даги Ғафур билан «Гунаҳ»даги Нуруму, «Робина-Саздин»даги Саидларнинг тақдирини, бу образларга қўйилган «ағалининг ҳамоҳанглиги ҳам фикримизнинг далилидир. Уларнинг ижтимоий тенгсизликка, адолатсизликка, истибадга ва машум тузумга норозиликлари, ғалаблариде бир умумий максод ҳам. Ҳар улар зулмга, ёзулликка, муҳаббат ва қадру қимматини топталишга қарши кўтаришган исёнкорларнинг, янги, ҳўр жаҳон курашга жону дилидан бел боғлаган курашчиларнинг типик вақиллидир.

Ҳамзининг анибасида ижодий ёндашган реалистик уйғур драматургиясининг ижодийлиги билан Ҳамза драматургиясини ўртасиде умумийлик ва ақиқликлар табиий ҳодисадир. Ҳамзининг буюқ идеали билан уйғур реалистик драматургиясининг идеали ўртасиде умумий ва муштарак ҳолат юзага келган. Бу умумсоев адабиётдаги хос бўлган табиий бир ҳолидир. Бу ақиқлигини келтириб чиқарган замонда социалистик реализминг теран илдизлари бор. Бинобарин Ленин баҳоси унга қувват ва жон бахш этган.

Рўз КОДИРИЙ,
филология фанлари кандидати.

НАШРИЕЛАР ТУХҒАСИ

МУНОСИБ
АРМУҒОНЛАР

харли ҳаёт» дея номланган бу китобдан Ҳамзининг «Зарҳарли ҳаёт» ҳўд ишқ қўнақлари», «Бой ила хизматчи», «Бурунги қозилар ҳўд Майсарининг иши», «Парадизи сирларидан, бир лаҳза ёки ялғизлар иши» каби машҳур драмалари ўрин олган. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Юсуф Султоновнинг

нинг биринчи томи — «Девон» китоб магазинлари жаҳондан ўрин олди. «Девон»да ширнинг, асосан ғазаллари, мураббалари, мухаммаслари Ҳамза мусаддаси жамланган. Ҳамзининг турли даврларда тушган суратлари ҳам китобдан ўрин олган. Ноҳадларга эса Ҳамзининг «Девон»ни ҳақда, жумладан, «Девон»даги ғазаллар ҳақда анича бо маълумотлар берилган.

Хеч шубҳа йўқки, бу китоблар улар шир ва драматург Ҳамза юбилейига республикамиз нашриётларининг муносиб армуғонларидир.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
МАРКАЗИЙ
ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ
«ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ
9.00 — Вақт. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Еш спортчининг яатта майдони. 10.35 — Одий мўйизна. Вадин филм. 12.30

СССР чемпионати «Пахтакор» — «Заря». Танаффус пайтида ахборот. 21.15 — Ахборот. 21.30 — Вақт. 22.05 — Улан. Вадин филм.

РАДИО

БУГУН
БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30

ПИОНЕР ЕЗИ

«БЕШБУЛОҚ» ОРОМГОҲИДА

Қўзғатан тоғ тизмалари ўзининг баҳайбат қўқилари ва муздек бўлоқлари, шарқираб оқиб ётган сўлим сойлар билан ўқувчи мафтун этади. Унинг бой ва ранг-баранг табиати-с, ўсимлик ва ҳайвонот дунёсини айтмай-сизми? Тоғ ёнбагирларини кўм-кўк арзозорлар қоплаб олган. 70 гектарлик ана шу мафтункор ғўшада заранг, дулана, ёнғоқ, бодом, олча, нок, ўрик, олма, шифобахш муруттак, тугдона, терак каби бир-биридан қириқли сон-саносиз мевали ва манзарали драхтлар шох ёзиб ўсиб ётибди. Тиззадан келадиган ям-яшил ўтлоқлар қишнинг баҳри дилини очди. Бу ўтлоқларда қишқитлар, тоғ дарииси, ялпиз, чакки, шунга, юфур, туранинг каби шифобахш ва муаттар ҳўдлар ўтлар минг хил рангда товланади.

Термиз ва Шеробод ҳўдларида саратон қўши олов пурқаб, термометрнинг сирмоб устунчаси 45 даража иссиқлиқни кўрсатиб турган бир пайтда, область маркази-

дан атиги 108 километр масофада жойлашган. Вадибоқ қишлоғида ҳарорат 30 даражага ҳам етмайд. Эрталаб ва кечқурунлари салқин тоғ шабадасидан баланингиз жузукчиб кетади. Область қолхозларо қурилш трестига қарашли «Бешбулоқ» пионер лагерини ана шундай сўлим масканга жойлашган. Бу ерда ҳар йили қишлоқ қурувчиларининг мингга яқин фарзанди мириқиб дам олишади, ҳўрдиқ чиқаришади, саломатликларини мустаҳкамлаб жонанон мактаблари қўйнига янги куч туллаб қайтишади.

Бизнинг «Бешбулоқ» пионер лагеримиз Вадибоқ қишлоғининг қоқ марказида жойлашган бўлиб, бундан ўн бир йил олдин, 1968 йилда ташкил тошган. — деб изоҳ беради биринчи кундан бери шу лагерда директор бўлиб ишлаб келатган Фарҳод Кенжаев. — Бу ерда бешта шифобахш бўлоқ бўлиб, улардан секундида ярим кубометр сув оқиб чиқади. Сувни жула муздек. Бу ерда ҳар йили уч сменада 950—1000 бола ҳўрдиқ чиқариб дам олади. Лагерда 8 та отряд бўлиб, уларга санкиз нафар малакали педагог кадр мураббийлик қилади. Лагерь территориясига кириб борганимизда пионерларнинг кечки линейчаси давом этади. Ҳар бир отряд командири эрталабки линейкада берилган топириқларнинг кун давомида қандай бажарилганлиги ҳақда бош вожатий Нурали Жумаевга рапорт беришади.

Фурсатдан фойдаланиб, лагердаги таълим-тарбия ишлари, физкультура-спорт тадбирларининг ахбори билан танишдик. Пионер ва ўқувчилар бу ерда спорт мусобақаларида актив иштирок этишади. Улар дам олиш билан бир вақтда мактабларда олган назарий билимларини мустаҳкамлашади, ўсимлик олами намуналаридан, тоғ тошлари ва мева-ларидан, шифобахш гиҳ-

лардан гербарий ва қолдир қиялар тўплашади. Пионерларнинг ҳар бир кунини янгилик ва қизиқарли экскурсиялар билан тўла. Тадбирлар шунчалик хилма-хил ва кўпки, ҳеч ким эринмайди, ҳаммага ўзига яраша иш, ўйна-қўлги, эрмак топилади. «Моҳир қўлар», бадий ҳаваскорлик, музика ва фототўрақлар ишлаб турибди. Тантанали дружина йиғилишлари, «Зарница» ҳарбий-ватанпарварлик уйинлари, ўткир зеҳнлилар баҳслари, савол-жавоб оқишлари, қўшни лагерлар билан спорт мусобақалари ҳам тадбирлар дам олувчиларга гоят манзур бўлмоқда.

Оромгоҳда ёғи кино-театр, нововойхона, мелдунит, стадион, қўмилли ҳўрдиқ болаларнинг ўзлари ташкил этган зоопарк, 400 ўринли сичона, яхши инжозтанган пионерлар хоналари, радио-узел бор, махсус автобус болалар хизматида. Лагерь газ ва электр энергияси билан таъминланган, ўзининг киноустановкасига эга.

... Тун ўз пардасини ёди. Сўлим ғўшада қўвонқ пионер эъзининг ана бир кунини ўтди. А. ХАЛИЛОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

Реклама
Ваъдълонлар
Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг
М. АШРАФИЙ НОМИЛ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ
КОНСЕРВАТОРИЯСИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
АСПИРАНТУРАГА ВА АССИСТЕНТУРА-СТАЖИРОВКАГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
аспирантура: музикашунослик (ишлаб чиқаришдан ажралган ва ажралмаган ҳолда);
ассистентура-стажировка: фортепиано (ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда), виолончель (ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда);
Тула олий маълумотга эга бўлган, илмий-педагогик фаолият қириқтирилган кўрсатган олий ўқув юртини тамолаганидан кейин танилаб олган ихтисос бўйича камиде 2 йиллик амалий иш тажрибаси ҳўсил қилган 30 ёшдан катта бўлмаган кишилар қабул қилинади.
Еш мутахассислар конкурси имтиҳонларига бевосита олий ўқув юртини тамолаганидан кейин олий ўқув юртилар мен-ташининг ҳарори билангина қўйилади.
Рентон номига ёзилган арзага қуйидаги ҳужжатлар ило-ва қилиниб, топирилади: наларнинг ҳисобига олиш варақаси, ёғи сир, ҳажмидаги 2 та фотосурат, диплом нуҳаси, меҳнат дафтарчасининг нуҳаси, охирги ишлаб турган жойдан ҳарактеристика, аспирантура тавсия қилинган кишилар учун кенаш мажлислари протоколидан қўйиш, ассистентура-стажировкага тавсия этилган кишилар учун бевосита олий ўқув юртини тамолаганидан кейин, Паспорт шахсан кўрсатилади.
Аспирантурага кирувчилар кириш имтиҳонлари бошлан-шидан бир ой илгари (ариза билан бирга) диссертация маълумотида камиде бир босма иш тажрибаси реферат тақдим этилади. «Реферат» кирувчиларнинг илмий-таҳқиқот ишлари олиб бориш учун зарур қобилиятларга эга эканлигини аниқлаш имконини берадиган тадқиқот ҳарактеридаги назарий ишдан иборат бўлиши керак.
Ассистентура-стажировкага кирувчилар кириш имтиҳонлари бошланшидан 1 ой илгари ихтисос методикаси тарихи ва назарияси масалаларининг бири юзасидан камиде 1 босма лият ҳажмида реферат тақдим этилади.
Кирувчилар қуйидаги имтиҳонларини топирилади: ИХТИ-СОС, КИСС ТАРИХИ ВА ЧЕТ ТИЛЛАРИДАН БИРИ.
ҚАБУЛ ИМТИҲОНЛАРИ — 15 НОЯБРДАН БОШЛАНАДИ.
ҲўЖЖАТЛАР 15 ОКТЯБРГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Адрес: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 31-уй. Телефонлар: 33-52-74; 33-67-70.

Тошкент область Чиноз районидеги Киров номили колхозда
ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН
166-УДАР-ТЕХНИКА
БИЛИМ ЮРТИ
Икки марта Социалистик Меҳнат Ҳаҳрамони Т. Охун-айнинг илгор тажриб майдони.
1979—80 унв йили учун Хотин-қизларини
ЎҚИША
ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
Билим юрти қуйидаги мутахассисларни таънариди: пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари, комплекс механизациялашган бригада бошлиқлари, шоёр-слесарлар. Машғулотлар — 1 сентябрдан бошланади.
Билим юрти талабалари Социалистик Меҳнат Ҳаҳрамонлари, илгор механизаторлари, уста пахтакорлар таърибасини ургандалар.
Ўқувчилар стипендия, уч маҳал ояқат, ётоқхона ва кийим-кечак билан таъминлана-дилар.
Ўқий муддати — 1 йил.
Билим юртига ўрта мактабни тугатган 17—35 ёшли хотин-қизлар қабул қилинадилар. Улар ўқиниш тугатгандан сўнг пахта териш машинаси механик-ҳайдовчилар мутахассислиги бериладиган тўғрисидаги аттестат, шоёр-слесар гувоҳномаларини олдидлар.
Билим юртини муваффақият-ли тугатгандар олий ўқув юртиларга йўлланма олиш учун қўнмига эга бўладилар.
Кирувчилар қуйидаги ҳўж-жатларини 15 августга қабул комиссиясига топиришлари керак: директор номига ариза, таржимани ҳўли, ўрта мактабни тугатганини ҳўқилган гувоҳнома, тугилганлиги ҳақдаги гувоҳнома, турар жойидан сирания, 6 та 3х4 см. ҳажмидаги фотосурат, колхоз ёки совхоздан йўлланма, соғлиги ҳақда справка.
Адрес: Тошкент область, Чиноз райони, Киров номили колхоз, Пахта поселисис.

Театр
ҲАМЗА НОМИЛ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/УПШ да Ўқилиш, 9/УПШ да Келинлар қўзғолони.
Цирк
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «КИЧИК ЮЛДУЗЛАР ШУЪЛАСИ» лиллуларлар циркининг гастроллари (19.30).
МУБОРАК ГАЗНИ ҚАЙТА ИШЛАШ ЗАВОДИГА
операторлар, насослар ва компрессорларнинг машинистлари, лаборантлар ва контрол-улов асбоблари ва автоматика бўйича слесарлар, слесар-ремонтчилар, асбобсозлар, сўз талаш операторлари ва машинистлари, қозонка машинистлари (ўт йўвчилар)
КЕРАК
Меҳнат ҳақи — вақтбай-мунофотли. Асосий иш ҳақида 0,55 процент район коэффици-ентини қўшиб туланади.
Елгизлар ётоқхона билан таъминланади, оналилар эса бир йил давомида уй-жой билан таъминланадилар.
Иш жойига қачирилгандан кейин борилади.
Мурожаат учун: адрес: 731000, Ўзбекистон ССР, Қашқадар область, Муборак шаҳри.

МАРКАЗИЙ
«ПАХТАКОР»
СТАДИОНИДА
8 август соат 19.30 да
СССР биринчилиги учун олий лиганинг
«ЗАРЯ» (Ворошиловград) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида
ФУТБОЛ